

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Haarlemmermeer; Mr J. Meulink, Enschedé; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Groningen; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen
Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V. — Goes

Postrekening No. 406040 — Telefoon 2424
BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES
Inprijzel: papieroverschrijving B.P.F. no. 6585 versijnt deze uitgave
wettelijk en in de omvang van dit nummer 8 pag. form. 30 x 41 1/2 cm.

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar
Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent

BEZWAARDEN

over en onder de synodocratie 55

HOOFDARTIKEL

De friesche predikanten, IV. De kerkontbindende illegaliteit.

Nadat wij in de voorgaande artikelen den strijd der friesche predikanten hebben geteekend, willen wij ten slotte nog letten op de situatie waarin zij thans verkeren, of, juister gezegd: waarin zij zich thans zelf hebben geplaatst.

Vóór alles zeggen we met groote duidelijkheid en oprechtheid, dat ze zich geroepen achten hun „strijd voor waarheid en recht“ voort te zetten, „hoeveel moeite dit ook met zich moge brengen“. Neen, ze willen zich niet „vrij maken van de desbetreffende besluiten der Generale Synodes en daardoor in conflict geraken met het kerkverband“, waartoe zij behooren, met het gevolg, dat de gemeenschap verbroken wordt met hen, met wie (zij) thans kerkelijk samenleven“. Maar ze zullen wel verder strijden!¹⁾

„Wij laten — zoo verklaarden ze plechtig — de directe schuld in de daden van wering, schorsing en afzetting voor rekening van degenen, die verantwoordelijk zijn voor de besluiten, die daartoe hebben geleid. Het bezwaart ons zeer en valt ons uitermate moeilijk indirect de schuld van het onrecht mede te moeten dragen als behorend tot de kerken, in wier naam gehandeld is, maar wij mogen en kunnen ons in deze situatie daaraan niet onttrekken.

Wij spreken echter openlijk uit, dat er onrecht is geschied en dat herstel van geschonden recht noodzakelijk is. Wij blijven getuigen tegen hetgeen naar onze overtuiging in strijd is met waarheid en recht. Wij blijven strijden tegen de hiërarchie, die er reeds in bepaalde, door de Generale Synodes vastgestelde conclusies is, en waarschuwen tegen de voorgenomen doorvoering der hiërarchie in de voorstellen van het „Rapport inzake tuchtrecht der meerdere vergaderingen“. Wij dringen aan op intrekking van de vervangingsformule, die niet kan dienen als eenvoudige uitspraak des geloofs en een obstakel is op den weg naar hereeniging. Wij blijven streven naar sanering en opklaring van de dogmatische situatie. Wij blijven roepen om recht, revisie en hereeniging in den weg van liefde, waarheid en recht.

Wij zullen in de kerken doen wat mogelijk is tot wegneming van de bezwaren, die ons drukken, in de verwachting van den zegen des Heeren, waaraan alles gelegen is.

Het is bedroevend en benauwend, dat de roep om waarheid en recht niet bevredigd wordt. Er is een ban in het leger, die moet worden weggenomen. Ook de liefde leidt een kwijnend bestaan. Wij zetten den strijd voort in de mogendheid des Heeren. Zoo staan wij in de kerken als een blijvende roep om recht, revisie en hereeniging“.²⁾

Vervolgens geven de friesche predikanten ook nauwkeurig aan op welke wijze zij dezen strijd zullen voeren.

Zij zullen namelijk „voorschands“ niet voortgaan „met het zenden van bezwaarschriften naar de Generale Synodes“. Dit is naar hun overtuiging „onvruchtbaar“. En ze zeggen ook precies waarom ze dat

onvruchtbaar achten. Al te duidelijk is immers gebleken, „dat zij, die in een leidinggevende positie aan de bestreden beslissingen der in geding zijnde Generale Synodes hebben medegewerkt, een beheerschen-de plaats innamen bij de behandeling van de bezwaarschriften“. Deze bewering adstrueeren zij met de mededeling, dat „bij de samenspreking, welke zij met de Commissies I en II van de Synode van Zwolle mochten hebben „van de zijde der Synode op enkele uitzonderingen na slechts het woord (werd) gevoerd door een viertal hoogleraren, die in het kerkelijk conflict een hoofdrol hebben vervuld“.³⁾

De friesche predikanten beoordeelen dus, dat zoolang dezelfde figuren, welke de leeruitspraken uitvaardigden; toelichtten; nader verklaarden; de bezwaren daartegen afwezen; in verband daarmee schorsten en afzetten en ten slotte die leerstellingen vervingen en de geveldes vonnissen bij herhaling bekrachtigden, hun allesbeheerschenden invloed in het leven van de gebonden gereformeerde kerken behouden, nooit herziening, laat staan opheffing van wat zij vaststelden, te verkrijgen is.

Maar hoe zullen zij dan den door hen, om der conscientie wil, aangekondigden strijd gaan voeren?

Het is door wat successief bekend werd volkomen duidelijk geworden.

De conferentie van de bezwaarde friesche predikanten zond namelijk op 6 Mei 1947 aan een groot aantal adressen in Nederland, strikt vertrouwelijk, de volgende, namens de genoemde conferentie door Dr J. Schelhaas Hzn en Ds W. van der Heide ondertekende, circulaire:

„Van meer dan één zijde bereikten ons berichten van instemming met de arbeid, die wij als Conferentie van Bezwaarde Friese predikanten hebben verricht. Telkens werd de wens geuit, dat men gedurig op de hoogte werd gehouden van de gang van ons werk.

Nu is het niet mogelijk om met zovelen geregeld slechts in schriftelijk contact te blijven staan en op alle brieven regelmatig te antwoorden. Reeds daarom alleen is het nodig, dat naar een andere vorm van contact wordt gezocht. Maar ook ons werk zelf vordert, dat we daarnaast streven en trachten daarnaast te komen.

Mede door de aandrang van medestanders buiten Friesland en met instemming en medewerking van sommigen onder hen, hebben wij op onze laatste gehouden vergadering besloten een vergadering te beleggen in het centrum van ons land met de bedoeling ons samen te beraden over onze roeping en taak, zoals daarvan reeds een summiere uiteenzetting in „Om Recht, Revisie en Hereeniging“ te vinden is.

Op deze vergadering zal het woord gevoerd worden door de voorzitter onzer Conferentie, Dr J. Schelhaas Hzn van Tzummarum, die deze zaak nader zal inleiden en door H. A. Algra, ouderling der Gereformeerde Kerk van Huizum, die spreken zal over: „Gelovige activiteit voor Hereeniging“.

Wij menen, dat U met ons streven instemt, weshalve U deze uitnodiging ontvangt. Deze vergadering zal geheel het karakter van een besloten bijeenkomst dragen. Alleen zij, die ernstig bezwaard zijn over de gang van zaken in ons kerkelijk leven in de geest van ons „Om Recht, Revisie en Her-

eeniging“ en zich niet vrijmaakten of niet werden geschorst of afgezet, worden hier verwacht.

De vergadering zal D.V. gehouden worden op Woensdag 21 Mei a.s. te Amersfoort in het Christelijk Militair Centrum, Langebeekstraat 28. Aanvang des morgens 12 uur.

Wanneer U met ons streven instemt, dringen wij er bij U op aan, deze vergadering bij te wonen“.

Wat op deze conferentie besloten werd kan men daarna in de dagbladen lezen. Zoo werd b.v. in „De Rotterdammer“ van Vrijdag 30 Mei 1947 onder het kopje: „Vergadering van bezwaarden“ het volgende bericht gepubliceerd:

„Ds W. v. d. Heide te Huizum verzoekt ons het volgende op te nemen:

Te Amersfoort werd een druk bezochte vergadering gehouden van bezwaarden in de Geref. Kerken uit alle delen van ons land.

De bijeengekomen broeders gevoelden den nood van ons kerkelijk leven door de besluiten der laatste gehouden Generale Synode's, die tengevolge hadden: weringen, schorsingen, afzettingen en vrijmaking. Voorts waren zij zeer onder de indruk van de geschiedheid en gebrokenheid van het kerkelijk leven, die nog steeds zich voortzet in schorsingen en vrijmakingen. Zij waren van oordeel, dat in de geest van de bekende brochure „Om Recht, Revisie en Hereeniging“ gestreefd moet worden om onder Gods zegen te komen tot wegneming van deze nood. De vergadering sprak daarom uit, dat het noodzakelijk is te komen tot:

1. Terugneming van de nieuwe verklaring, daar zij een obstakel vormt op de weg naar de hereeniging;

2. Herstel van geschonden recht;

3. Revisie van verschillende beslissingen der jongste Generale Synode's, tot wering van hiërarchie.

Besloten werd, dat landelijk in de kerkelijke weg naar het boven aangegevene zal worden gewerkt. Zij heeft bij dit alles als het grote doel voor ogen de hereeniging, die zij in gehoorzaamheid aan de Koning der kerk in vurig gebed begeert, mede ge-

INHOUD

Hoofdartikel Bezwaarden over en onder de Synodocratie, 55.

Uit de Schrift Gods gunst in het oordeel (2 Kon. 4:38).

Kerkelijk leven „Roepen“ of „noemen“ IV.
Quorundam culpa, Quorundam maxima culpa!
Niet langer God en menschen ophouden.

Zending Eenige opmerkingen naar aanleiden Evangelisatie ding van Dr J. Verkuyt's dissertatie, IV.

Uit de Historie Vitringa over nut, noodzakelijkheid gezag van Synoden, I.

Groninger Brieven

Perschoon Ds Bos zet de processen stop. De „Strijdende Kerk“: zorg dat ze een volgende keer verloren worden.
„Ja“ of „neen“.
Ds Barkey Wolf en het „wohlttemperierte Klavier“.

Kerknieuws

¹⁾ Om recht, revisie en hereeniging, p. 47.
²⁾ Idem, p. 47/8. ³⁾ Idem, p. 26.